

september/oktober/november 2022

nummer **58**

- **Verslagen Jan van Rijsewijk tenzij anders vermeld.**
redactie behoudt zich het recht voor ingezonden stukken zo nodig aan te passen

eurobirdwatch₂₀₂₂

Zaterdag 1 oktober was het weer zover: duizenden vogelaars in heel Europa telden op diezelfde dag de miljoenen trekvogels die zuidwaarts vlogen. In Nederland coördineerde Vogelbescherming deze Euro Birdwatch voor de 27e keer. Er waren 110 telposten die samen 232.192 vogels telden.

Landelijk gezien waren de lijsterachtige in de meerderheid. Zo werden koperwieken en beflijsters in recordaantallen geteld, en de grote lijster deed het ook erg goed. De omstandigheden in hun herkomstlanden – vooral in Scandinavië - waren eind september heel goed om naar het zuiden te trekken. De vogels lieten zich ook niet weerhouden door het wisselvallige weer. Lijsters zijn dan ook echte trekvogels, die zich niet gauw uit het veld laten staan.

Midden-Brabant telde 6 trektelposten waarvan onze werkgroep de post bemande op de uitkijktoren langs het kanaal bij Haghorst. Het slechte weer bemoeilijkt het tellen.

Aalscholver (2), blauwe reiger (3), boerenwaluw (88), buizerd (4), graspieper (15), grauwe gans (201), grauwe gors (2), havik (1), houtduif (11), Kievit (12), kokmeeuw (3), nijlgans (7), sijs (16), spreeuw (30), torenvalk (1), veldleeuwerik (4), vink (266), watersnip (5), zanglijster (5), zilverreiger (1).

waarnemingenwerkgebied

Een samenvatting van de opmerkelijkste vogelmeldingen van de afgelopen 3 maanden. Meldingen komen binnen via de app 'Waarneming werkgebied VMB'.

02/9 We gaan deze nieuwe maand goed van start! Naast vele **tapuiten** en **paapjes** worden twee onverwachte gasten gemeld op Huis ter Heide. 3 **krombekstrandlopers** en 1 **steenloper** (EP). Of dat al niet voldoende is worden er de dagen daarna ook **kemphanen** (EP) en 4 **groenpootruiters** gezien (JP en JvR).

12/9 In de Brand wordt een **cettiszanger** gehoord (JvR).

19/9 Doortrektijd! Een **roodpootvalk** verblijft enkele dagen op Huis ter Heide (EP). Ieder jaar worden er wel in Nederland roodpootvalken waargenomen maar dit najaar stromen de waarnemingen binnen. Een invasie van vooral jonge vogels. Mogelijk zijn ze met de oostenwind vanuit Hongarije hierheen gekomen. Behoorlijk uit de koers omdat ze van Oost-Europa naar hun overwinteringsgebieden in Zimbabwe, Namibië, Botswana en Zuid-Afrika vliegen.

*Roodpootvalk juveniel
Eric Poelen*

22/9 Een **visdief** wordt gemeld op de Westplas in Goirle (VRH).

Ook deze dag weer een melding van een **roodpootvalk** (HdB). Ditmaal een volwassen exemplaar.

10/10 Sterke lijstertrek over Tilburg (Korvel) o.a. **koperwiek** en **kramsvogel** (VRH).

13/10 Boven een polder bij Waspik wordt een grote groep watersnippen gezien op trek (EP).

26/10 Bij het Veepad in Dongen wordt een **bruine kiekendief** gespot (AvR)

*Roodpootvalk 1ste jaar
Hans de Beer*

28/10 In de Mortelen een **vr. blauwe kiekendief** (NH). Ook op deze dag een eerste **klapekster** (JP).

30/10 Op deze dag een melding van een dode **houtsnip** die tegen een raam vloog in Oisterwijk. Dit gebeurt helaas meer met houtsnippen op trek (NH). Enkele dagen later vloog een **waterral**

tegen een raam op een industrieterrein in Oisterwijk (HB). Deze heeft het overleefd.

6/10 Klapekster langs de Melaniedreef op de Kampina (AvG).

17/11 In de Brand een opvliegend **bokje** en twee **grote gele kwikstaarten** bij een nestkast. Deze is tot nu toe niet bewoond geweest (JvR).

Waarnemers: Aad van Gelswijk (AvG), Nico Hilgers (NH), Louis van Keulen (LvK), Jan Paymans (JP), Peter van Gestel (PvG), Marlies de Kort (MdK), Jan van Rijsewijk (JvR), Victor Retel Helmrich (VRH), Marcel Morel (MM), Eric Poelen (EP), Marian Bertens (MB), Frans van Gils (FvG), Wiel Poelmans (WP), Corine Goldschmidt (CG), Hans de Beer (HdB), Francis van Lipzig (FvL), Henk Bertens (HB), Ans van Roessel.

huiszwaluw middenbrabant 2022

- Peter van Gestel

Na de gemiddeld normale zomer van 2021 was 2022 wederom droog, warm en zeer zonnig. De temperatuur was gemiddeld ruim 1°C hoger dan het langjarig gemiddelde. Hadden deze weersomstandigheden invloed op het aantal broedgevallen van de huiszwaluwen in Midden-Brabant? 2022 was in Midden-Brabant een prima jaar voor de huiszwaluw.

Totaal zijn 919 bewoonde nesten geteld terwijl 64,5 het gemiddelde is over de periode 2009 – 2021. Een significante stijging die niet alleen aan de weersomstandigheden kan worden toegeschreven. Ik heb contact gezocht met SOVON met de vraag of uit andere delen van het land eveneens hogere aantallen zijn gemeld. SOVON heeft bevestigd dat de meeste meldingen hogere aantallen betreft. Heeft vooral te maken met voedselaanbod (insecten) al moet nog aangetoond worden dat er in het broedseizoen meer insecten beschikbaar waren.

In onderstaande tabel worden het aantal bewoonde nesten in 2021 en 2022 vermeld. In Goirle zijn twee nieuwe kolonies aangetroffen maar in de meeste gevallen werden meer nieuwe nesten in de bestaande kolonies aangetroffen.

Atlasblok	Regio	2021	2022
44-56	Dongen - de Moer	36	50
44-58	Udenhout	65	64
45-41	Helvoirt - Cromvoirt	25	42
45-51	Haaren	53	72
45-52	Esch	59	77
50-18	Berkel-Enschot	35	37
50-27	Goirle	36	82
50-28	Biest-Houtakker	34	39
50-38	Hilvarenbeek	88	96
51-13	Boxtel - Lennisheuvel	31	36
51-21	Moergestel - Haghorst	149	188
51-22	Spoordonk	15	26
51-31	Diessen - Baarschot	95	110
	Totaal	721	919

boek

- kadotip

Wolven op het ruiterspad

€20.99

Gedragbioloog Tijs Goldschmidt, jazeke, de broer van onze vaste columniste Corine, wint dit jaar de Jan Wolkers Prijs voor zijn boek 'Wolven op het ruiterspad'.

Het boek bestaat uit twintig essays over de natuur en de rol van de mens daarin. Het gaat onder meer over de manier waarop klimaatverandering effect heeft op de verspreiding van exoten. Daarnaast beschrijft hij onze culturele weerstand tegen het eten van insecten. De jury roemt Goldschmidt vanwege "de vlotte pen" en het "vleugje humor" waarmee hij in zijn boek de natuur beschrijft. Verder "druipt de liefde en bezieling van elke pagina af", oordeelt de juryvoorzitter.

Ook wordt de winnaar van de Jan

Wolkers Prijs geprezen voor zijn kennis en talent. Goldschmidt: 'Als ik een wilde wolf was die argeloos de Nederlands-Duitse grens was gepasseerd, zou ik het wel weten. Snel boodschappen doen en wegwezen'.

archieef

Vogelwerkgroep Midden-Brabant bezit een omvangrijk archief. Alle rapporten, verslagen en tellingen zijn gedigitaliseerd. Van tijd tot tijd vind je hier een interessant verslag. Inclusief taal- en typfouten!

- Door: Nico Hilgers
- Uit: ARK natuurontwikkeling

Vrijwilliger van het eerste uur.

Eén van de eerste leden van de Vogelwerkgroep, toen nog Falco genoemd, was Cis van Laarhoven (1930-2005).

Haar hele leven was ze buiten te vinden, in de Oirschotse natuur: Hoewel er van georganiseerde vrijwilligersgroepen in haar leven nog weinig sprake was, kan ze wel worden beschouwd als vrijwilliger van het eerste uur. Want menig natuurliefhebber in de regio heeft ze door de natuur gegidst. En ook kinderen nam ze graag mee op sleeptouw, als Jeugd natuurwacht avant-la-lettre. Cis woonde haar leven lang aan de Spoordonkseweg in Oirschot. Als jong meisje werd ze vooral geacht mee te helpen in het huishouden en het bijhouden van de moestuin. Maar als het even kon, was ze buiten. 's Zomers en 's winters, in weer en wind. Daar, aan de rand van het Oirschotse buitengebied, ontwikkelde ze een fascinatie voor alles wat leeft: vogels, vleermuizen, hagedissen, planten en bomen...

Ze bleef tot op hoge leeftijd – en áltijd gewapend met haar verreijkjer en aantekenboekje – de natuur bewonderen. Zo schreef ze op 6 februari 1972: 'Eerste wulp horen roepen en gezien. Tegen de avond zaten rondom patrijzen te kraaien.'

Jo Swaans kwam Cis rond 1970 tegen in de Mortelen, haar favoriete gebied bij Oirschot. Falco was net opgericht en Jo haalde haar over

lid te worden. Ze was al snel enthousiast, verrast als ze was dat er meer mensen zoals zij zo geïnteresseerd waren in vogels en natuur. Voor Cis was het een grote doorn in het oog dat er in en rond Oirschot zoveel "wildzang" gevangen werd met o.a. grote mistnetten. Toen we met een aantal leden (Hans van Lieshout, Gerard van der Kaa, Nico Hilgers) besloten om een cursus te doen tot controleur Vogelwet 1936, sloot ze zich meteen aan. Zo konden we daadwerkelijk iets doen aan die vogelvangst.

Behalve in vogels en vleermuizen interesseerde ze zich ook erg voor de plantenwereld. Alle in het wild voorkomende orchideeën wilde ze leren kennen. We gingen daarvoor op weekendexcursie naar de Ardennen bij Han-sur-Lesse, naar de Waddeneilanden en naar Voorne's Duin. Als we een meerdaagse excursie naar Noord-Frankrijk maakten, was Cis er als de kippen bij om zich aan te melden, mits er een kerk was waar ze op zondag naar toe kon. Zo kwamen we bijvoorbeeld in Givry-en-Argonne, waar ze haar hart ophaalde als ze op en rond de camping jonge dassen, ringslangen, de orpheusspotvogel, wespendif, roodkopklauwier en verschillende orchideeën waarnam. Cis was ook niet te flauw om de handen uit de mouwen te steken. In het winterhalfjaar was ze er elke zaterdag als we gingen wilgen knotten of op de Klein Oisterwijkse Hei werkten om de heide open te houden.

Toen rond 1970 de Oisterwijkse Vogelwerkgroep Falco werd opgericht, sloot ze zich daarbij aan.

samenhetveldin

5 november 2022

De eerste zaterdag van elke maand gaan we samen het veld in. Iedere keer een ander gebied met een andere gids. Dit keer ging de reis naar de Mortelen. We treffen hier een coulisselandschap aan met populierenbos, kleinschalige weiden met houtwallekes en, erg belangrijk, aan de ruilverkaveling ontsnapt. Onze gids was Nico Hilgers.

De meeste zomervogels zijn in deze periode al naar het warmere zuiden vertrokken. Maar als het weer meezit, de zon schijnt en de nevel tussen de open velden langzaam optrekt is het op zo'n herfstmorgen heerlijk vertoeven. Zeker als je een gids hebt die niet

alleen alles over vogels weet, maar ook kennis heeft van de interessante flora in het gebied zoals b.v. de fladder iep. Rabatten, landschapselementen, hoogteverschillen en bolle akkers waren onderwerpen van gesprek.

Vogelsoorten die we hebben gehoord of gezien: **Roodborst, koolmees, vink, blauwe reiger, houtduif, merel, zwarte kraai, groene specht, kleine bonte specht, grote bonte specht, gaai, buizerd, kuifmees, goudhaan, staartmees, pimpelmees, boomkruiper, huismus, boomklever en torenvalk.**

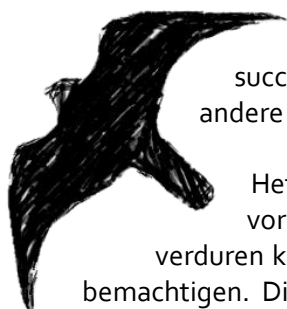

slechtvalk

- Peter van Geneijgen

Broedresultaten van slechtvalken in Oost-en Midden-Brabant 2022

In Oost- en Midden-Brabant zaten in 2022 naar schatting 43 tot 50 territoriale slechtvalkparen. Daarvan waren er tenminste 24 succesvol met uitgevlogen jongen. Het broedsucces is sterk afhankelijk van kunstmatige nestvoorzieningen ([zie het overzicht van de territoria in dit gebied op de website](#)). Slechtvalken bouwen zelf geen nesten. Ze kunnen hooguit een nestkuiltje graven of gebruiken oude nesten van andere vogels van tenminste het formaat zwarte kraai. In totaal werden er 20 nesten gecontroleerd. Hiervan waren er 17 succesvol. Bij één paar kwam het legsel niet uit en twee andere paren kwamen niet eens tot eileg.

Het oude broedpaar van ASML in Veldhoven moest vorig jaar al uitwijken door vele aanvallen die het te verduren kreeg van valken die een eigen plek probeerden te bemachtigen. Dit jaar was het niet anders met vier verschillend mannetjes en zelfs vijf verschillende vrouwtjes die hun geluk kwamen beproeven. Het oude broedpaar week uit naar Eindhoven HTC waar ze alsnog een 4-legsel produceerden. Het succes was echter van korte duur want rond 20 maart werd het territorium overgenomen door een nieuw vrouwtje en was het afgelopen met

dit broedsel. Bij ASML vestigde zich uiteindelijk een nieuw paar maar niet meer op tijd voor een broedsel.

Ook in de Mortel waren territoriale gevechten er waarschijnlijk de oorzaak van dat er geen eieren gelegd werden. In totaal vlogen er uit de 17 succesvolle nesten 47 jongen uit. Dat is gemiddeld 2,76 jongen per succesvol paar en gemiddeld 2,35 per gecontroleerd paar (20). Er werden meer mannetjes geboren (63,8%) dan vrouwtjes. Dat is een flink mannenoverschot vergeleken met het langjarig gemiddelde van 53,4%. Bij de later gestarte broedsels neemt het aandeel mannetjes toe. Dit gaat van 46,7% bij een legbegin in de eerste 5 dagen van maart naar 66.1% in de laatste dagen van maart, vergelijkbaar met het verloop van de seksratio bij havik. Het gaat in ons geval echter om slecht 17 nesten waarover de geslachtsverhouding berekend kon worden. Bij zo'n klein aantal speelt toeval een grote rol.

Het legbegin kon voor 15 nesten worden berekend en lag gemiddeld op 11 maart met een spreiding van 25 februari tot 29 maart. De legselgrootte voor 15 nesten was gemiddeld 3,4 eieren met een spreiding van 2 tot 4. Door het niet uitkomen van eieren en sterfte onder de pas geboren kuikens ligt de broedselgrootte lager met een gemiddelde van 2,8 jongen (over 19 nesten). Bij de oudere kuikens komt bijna geen sterfte voor.

Verspreiding

Slechtvalken jagen het liefst op trekvogels die in de open lucht vliegen en proberen deze met hun snelheid te verrassen. Ze zitten daarom graag op hoge punten met weids uitzicht. De eerste broedparen in Nederland zaten dan ook op reusachtige koeltorens, zendtorens en industriële schoorstenen van 100 meter hoogte of zelfs meer. Nu de dichtheid toeneemt zijn dit soort plekken allemaal bezet en komen lagere zitplaatsen zoals hoogspanningsmasten en kerktorens in zwang, zolang ze maar boven de omgeving uitsteken. In Brabant zijn kerktorens met 48% inmiddels de belangrijkste zitplaatsen. Dat was 15 jaar geleden wel anders. Toen zat er in heel Nederland nog geen enkel broedpaar op een kerk. Alleen overwinterende vogels uit het Noorden maakten er gebruik van, met name in open landschappen langs de kust. Hoogspanningsmasten komen met 18% op de tweede plaats gevolgd door woon- of kantoor-torens (10%), fabrieksgebouwen (10%) en zendtorens (6%).

Waar voldoende van dit soort structuren voorkomen zitten de paren ruim drie kilometer uit elkaar. De kortste afstand is 1,95 kilometer maar dat gaat alleen als er meer ruimte is naar een andere richting, anders is er te veel overlap van jachtgebieden en ontstaan er conflicten met de burens. In het gebied Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Veghel is de gemiddelde afstand tussen de paren nu 5,52 kilometer (n=40), met een spreiding van 1,95 tot 10,43 kilometer. Misschien is er nog een lichte toename mogelijk maar veel kan er niet meer bij. Vooral in grote heideontginningen, bossen en natuurgebieden lijkt de dichtheid lager te zijn. Deels zijn deze gebieden echt ongeschikt omdat er geen zitplaatsen zijn met weids uitzicht, maar waar hoogspanningsmasten staan zou nog een kleine uitbreiding te verwachten zijn. Het is echter goed mogelijk dat hier toch al slechtvalken zitten die aan de aandacht zijn ontsnapt. Ze zijn hier minder honkvast en kunnen zich in opeenvolgende jaren wel

vier kilometer verplaatsen afhankelijk van de beschikbaarheid van kraaiennesten.

Dank

De hieronder genoemde personen wil ik van harte bedanken voor hun inzet bij het plaatsen en onderhouden van nestkasten en webcams, het terugzetten van net uitgevlogen jongen die op straat belanden en niet minder belangrijk, zo niet belangrijker, het doen van waarnemingen, ringaflezingen en nestcontroles alsmede het verzamelen van prooi-resten en ruiveren. Zonder hen zou bijgaand overzicht met broedparen en broed biologische gegevens een heel stuk korter en minder nauwkeurig zijn geweest:

Ben Akkermans, Dorine van Asten, Piet van Asten, Annemiek Backx, Wil Beeren, Johan de Boer, Peer Busink, Toon Dolphijn, Dirk Eijkemans, Corine Goldschmidt, Marja Goossens, Ben van Gorkum, Frans Heijnen, Maarten Hermens, Rien van Hoessel, Frits van Hout, Kees Klopping, Hanny Kompanje, Paul Kreijger, Chris van Lieshout, Karel van Lin, Jaap van der Linden, Yvonne van der Maat, Martin

Manders, Rinus Manders, Tim Raats, Marco Renes, Carel van der Sanden, Stefan van Schaik, Jan Staal, Jeroen Spermon, Rinus Sterken, Arno Teunissen, Jan van den Tillaart, Huub Toonen, Martin Vink, Martien Vorstenbosch en Jo van Zanten.

geneijgen@wish.net

column

- corinegoldschmidt

"Er komen altijd vragen in mij op als ik naar vogels kijk en ermee bezig ben. Zodoende lees ik veel, ga ik op zoek naar onderzoeken en details. En dan ontstaat er een verhaal in mijn hoofd en ga ik erover schrijven".

KRAANORKEST

...en het gebrek aan pleisterplaatsen.

Op een vreemd warme oktoberochtend sta ik naast ons huis, klaar voor vertrek als het mooiste geluid van de wereld in V-formatie mijn kant op komt. Een hogere serotonine dosering bestaat volgens mij niet. Het geluid lijkt georkestreerd, vanwege de vorm waarin gevlogen en dus ook geroepen wordt. De voorste vogels klinken het hardst en allen daarachter steeds een gradatie zachter en als ze gepasseerd zijn, voltrekt het geluid zich in omgekeerde volgorde. Ze zijn met een stuk of vijftig, heel weinig vergeleken met de tienduizenden op bekende

verzamelplaatsen zoals Lac Du Der en Diepholz. Hoe zou het daar klinken, vraag ik me af.

Ergens rond 1470 werden er tijdens een feestmaal van Koning Edward IV maar liefst 204 kraanvogels opgediend (mogelijk waren die deels gefokt voor consumptie en de valkenjacht). Probeer je de lange tafel eens voor de geest te halen, met enorme planken en schalen boordevol gebraden kraanvogels, ontdaan van wat ze zo mooi maakt, gehuld in een gebraden korst, ingewreven met peper en zout en hun stembanden bij het slachtafval. Waarom ze geen ooievaar serveerden? Ik denk omdat kraanvogels de hele route van de voormalige DDR tot aan Spanje en vice versa, niet afleggen op thermiek maar volledig op spierkracht. Dat levert een rijkelijker maal op.

Rond 1544 was de kraanvogel nog een vrij algemene broedvogel in Engeland maar vijftig jaar later was de soort daar als broedvogel volledig verdwenen.

In 1957 is de kraanvogel ook in Nederland, Denemarken, Hongarije en Oostenrijk als broedvogel uitgestorven.

In 1954 gaf de afdeling Natuurbescherming en Landschap van Staatsbosbeheer opdracht voor een onderzoek naar het verloop van de kraanvogeltrek en het voorkomen van vaste rustplaatsen in Nederland. Reden: de snelle achteruitgang van het aantal en de uitgestrektheid van heiden en hoogvenen in het oosten en zuiden van Nederland. Van deze terreinen was bekend dat zij voor doortrekkende kraanvogels van belang waren.

Doel van het onderzoek: indien nodig te komen tot een weloverwogen voorstel tot het stichten van kraanvogelreservaten. Het beschermen van pleisterplaatsen. Ik denk dat we rustig kunnen stellen dat daar niet veel van terecht is gekomen. Begin negentiger jaren was de Brabantse Peel de laatste nog in Nederland resterende pleisterplaats. Totdat door toenemende modernisering van de landbouw, ook die verloren ging. In die tijd werden er diverse conceptversies van het Soortbeschermingsplan Kraanvogel ingediend bij de regering. Niets werd er mee gedaan.

Pas in onze tijd, de jaren 2021 en 2022, bouwden 42 van de 46 broedparen kraanvogels in Nederland weer een nest en vlogen er 26 jongen uit. De meesten in Drenthe en Friesland. En dat ondanks de droogte van de afgelopen jaren.

De veiligheid van broedplaatsen op de grond is (nog altijd) afhankelijk van een hoge grondwaterstand. Kraanvogels schijnen erg schuw te zijn, toenemende recreatiedruk is mede oorzaak van beperkte aanwezigheid van, ook, deze vogels. Het geeft te denken dat Natuurbeschermingsorganisaties steeds meer faciliteiten ontwikkelen voor mountainbikers, ruiters, sporters, wandelaars, de organisatie van nachtwandelingen, survivaltochten etc. Het is waarachtig politiek; in plaats van beschermingsmaatregelen te nemen voor wie dat nodig heeft, wordt er meer ingezet op het cadeautjes uitdelen om leden vast te houden.

De meeste kraanvogels blijven buiten ons blikveld en de aantallen dodelijke slachtoffers dus ook.

In december 2021 bezweken meer dan 5000 kraanvogels in Noord-Israël aan de vogelgriep, dat is een slachting die bekend, geteld en gedeeld is. Grote aantallen vielen dood uit de lucht.

Zoveel gaat mis in de natuur dat toevoeging van serotonine, het gelukshormoon, zeer welkom is.

Ik vond oude waarnemingen van kraanvogels in onze contreien tussen 1940 en 1950.

Zo waren daar:

- Omstreeks 1940 in de herfst een troepje van circa 20 pleisterende kraanvogels op een strook grasland tussen de bossen zuidelijk van Oisterwijk.
- Op 29 september 1941 ca. 60 exemplaren neerstrijkend bij Hoef aan de Pan, enkele kilometers zuidoostelijk van Sterksel.
- Voorjaar 1947 enkele tientallen kraanvogels tussen de broekbosjes bij de Beerse, ter hoogte van De Locht, nabij Oisterwijk.
- april 1946, 6 exemplaren gedurende vier dagen bij Udenhout.
- 15 maart 1954, kraanvogels tussen Deuteren en Cromvoirt in de gemeente Vught; op 17 maart- 9 exemplaren die oostwaarts vlogen.
- 18 maart 1936- een groep van 150 exemplaren in de roggevelden bij het Meertje van Engelen in de gemeente Engelen, waar ze overnachtten en 's morgens het gehele roggeveld hadden kaalgevreten. Een vogel werd geschoten en maakt thans deel uit van de collectie "Beekvliet". Je kunt maar ergens trots op zijn.

- Voorjaar 1950 gedurende twee tot drie weken 2 exemplaren op het ontgonnen deel van de Buissche heide bij Oirschot.
- Grotere heidevelden en hoogveengebieden zijn de beste pleisterplaatsen. Slechts op enkele plaatsen worden pleisterende kraanvogels gezien op bouw- of weilanden. 'Omdat kraanvogels niet erg kieskeurig zijn in het voedselaanbod, ligt de oorzaak vermoedelijk in het feit dat deze terreinen doorgaans te onrustig zijn voor de in ons land meestal zeer schuwe vogels. Aldus S. Braaksma in 1957 in zijn document 'Pleisterplaatsen van kraanvogels, grus grus, in Nederland'.

Vier jaar geleden spotte ik in oktober welgeteld één kraanvogel bij het stroomdal van de Beerze. Nu realiseer ik me dat er dus in 1947 tientallen exemplaren waren gezien bij de Locht, hetzelfde gebied. Het is een fascinerend gegeven, de trek en het DNA waarin geschiedenis ligt opgeslagen. Routes die oudervogels nemen, ook afwijkende routes vanwege stormen die de gebruikelijke route belemmeren, bepalen de routes die uitgevlogen jongen ook gaan nemen. Dat is in ieder geval vastgesteld bij gierzwaluwen maar het zal vast bij meerdere soorten opgaan (en onderzocht zijn).

Het laat ook iets zien van de veerkracht van vogels. Het geeft mij hoop, voor dit moment.

Zeker nu er in ons land een stijgend lijntje zit in broedgevallen. Nu nog dat grondwaterpeil omhoog, meer rust in natuurgebieden en het voedselaanbod veilig stellen.

In februari vliegen de kraanvogels weer terug naar broedgebieden. Dan ga ik mee met de diehards van de Vogelwerkgroep naar Lac du Der. Ik verwacht daar een onvergetelijke orkestregistratie van grote hoeveelheden kranen.

Bronnen:

natuurtijdsschriften.nl

Pleisterplaats reservaten voor kraanvogels: een verloren zaak?-

Willem Vergoosen, 1952

Pleisterplaatsen van Kraanvogels- Braaksma, S., 1957

zoekplaatje

Het blijft fascinerend hoe boomkickers zich kunnen camoufleren.

Een beetje op het eind van de zomer genieten deze twee van de laatste warme zonnestralen.

Foto is genomen in de Brand. Foto Victor Retel Helmrich.

VOGELWERKGROEP
MIDDEN-BRABANT